

A tudományos élet eseményeiből

1916. július 15-én halt meg Ilja Iljics Mecsnyikov orosz biológus és orvos, a korszerű biológia egyik megalapítója. (Született 1845-ben.) Kutatásai nagymértékben hozzájárultak a zoológia, az embriológia, a patológia, az antropológia és a darwinizmus fejlődéséhez. A zoológiát a gyűrűsféreg és a szívókás azálékállatok új fajainak leírásával gazdagította, s biológiai módszereket dolgozott ki a mezőgazdaságra kártékony rovarok elleni védekezésre. Kutatásai során megállapította a különböző állatcsoportok embrionális fejlődésének általános törvényszerűségét, kimutatta genetikai rokonságukat és eredetük egységét. Ezzel nagymértékben hozzájárult Darwin elméletének alkotó továbbfejlesztéséhez. Mecsnyikov és Kovalevszkij voltak az evolúciós embriológia megalapítói. Munkássága során megfigyelte, hogy a vérben levő fehérvérsejtek bekebelezik és elpusztítják az idegen anyagokat és baktériumokat. Ezzel felfedezte a fagocitózist.

A pionírok és a játék

A szervezési készségek fejlesztésének egyik fő forrása a gyermeknél a játék. Amikor az óvodában vagy az iskolában játékról beszélünk, legtöbbször rem álalában beszélünk a játékról, hanem bizonyos meghatározott játékokról van szó, mint például: focigócska, kint a farkas, bent a bárány, utolsó pár előre fuss, kroszt, karikajáték.

A játék akkor a leghasznosabb, a legkedvesebb, ha a gyermek maguk tűzik ki a játék célját, házat építenek, elutaznak Moszkvába, ebédel főznek, kergetik a fehéreket, megölik a medvét stb. A játék maga

e cél megvalósítása, a gyermek terve, s kiválasztja a terv végrehajtásának eszközeit. Noha a vonat, melyen utazik, székekből van összetétele, s a ház forgácsból épült — nem ez a fontos, a gyermek képzelete pótolja a valóságot, a lényeg a tervezés.

A közös játékokban alakulnak ki a gyermekszervezők, a vezetők, akik állhatatosan tudnak valamilyen cél felé törni, magukkal tudják ragadni a löbbieket.

A gyermeket fejlődésének bizonyos szakaszában már nem elégítik ki a sémák (székek) összetétele, a

forgyácsból készült házak — ezek sémák), s kezdi mérlegelni a megvalósítás eszközeinek realitását. Megváltozik a maga elé tűzött célok jellege is. A legkorai szakaszban a játék ki-tűzött céljainak pusztán utánozó jellege van, csak nagyon jelképes értelemben nevezhetjük őket céloknak. Később ezek a célok már átgondolt, megokolt értelemben nyerne.

Számításba kell venni az átmeneti életkort. Ezért fág teret kell engedni az olyan szervezeteknek, mint amilyen a pionírok szervezete, amely ki tudja elégíteni a serdülő korban még eleven játékszükségletet.

Romeo és Júlia

A Capulet és a Montague család között régi a viszály. Még szolgáluk sem szívelhetik egymást. Most is kardjukkal vitatkoznak, hogy melyikük gazdája különb. Benvolio, Montague unokaöccse szétválasztaná őket, de a lármára előfutó Tybalt is beavatkozik a küzdelembe. Végül a herceg parancsa kényszeríti hűvelybe az ellenségeskedők kardjait.

Romeot rossz sorsa hazafelé összehozza Tybalttal, aki sértetgeti. Romeo kitér a gúnyolódó elől, ám barátja, Mercutio kardot ránt. Romeo szétválasztaná őket, de Tybalt leszúrja ellenfelét. Romeoan fellebban a harag és megvív a gyalázkodó Tybalttal. A párvíadalban Tybaltot megöli és ezért a herceg haragja örökre száműzi Veronából.

Romeo Lőrinc baráthoz menekül, ide hozza a hírt Júlia dajkája, hogy szerelmese megbocsájtja Romeoak és várja őt.

Júlia könnyek között bocsájtja útra férjét. Anyja, mikor reggel ébresztené, könnyek között találja. Azt gondolja, hogy lánya még most is Tybalt halálán bánkódik. Vigasztalásul elmondja, hogy rövidesen megtartják Júlia esküvőjét az ifjú Páris gróffal. Júlia hallani sem akar erről, atyja azonban nem tűr ellentmondást.

Lőrinc barátától kér segítséget, aki, hogy meneküljön a nemkívánt házasságtól, olyan szert ad neki, melytől 42 órán át „halál álarcát” öltheti magára. Megígéri, hogy mindenről értesíti Romeot, aki az éj leple alatt a kriptából Matoába szöktei Juliát. Minden így történik. Esküvője napján Júlia halottként fekszik függönyös ágyában, s a nászünnepek temetéssel végződik. Közben az öreg pap izgatottan várja vissza Romeohoz küldött hírvívőjét, ez azonban dolgvégezetlenül tér vissza. Romeo másoktól tudja meg Júlia halálát és Veronába indul. Lőrinc barát aggódva siet Capuleték kriptájához, de már későn érkezik. Júlia ravatalánál holtan találja Romeot, aki önkézevel oltotta ki életét, hogy a halálban egyszüljön asszonyával. Júlia ébredzik, a barát szeretné elvinni erről a helyről, de mikor észreveszi, hogy férje halott, Romeo törével kioltja életét.

Az éjszaka történt eseményekről az örök értesítik a herceget és velük együtt megérkezik a két család is. Lőrinc barát elmondja nekik Romeo és Júlia történetét és a két család feje baráti jobbot nyújt egymásnak.

Asszonyoknak

Tájékoztató Várpalota I., II., és III. kerületében tartandó járványos gyermekbénulás elleni védőoltásokról

A melegebb időre várható gyermekbénulási járvány elhárítása végett az Egészségügyi Minisztérium rendelkezése február hónapban gyermekbénulás elleni első védőoltásban részeseül minden olyan 1940. január 1. és 1957. február 28. között született személy, aki eddig még védőoltásban nem részesült, továbbá másodszori oltást kell kapniok azoknak a fenti korosztályokba tartozó személyeknek, akik valamilyen oknál fogva eddig csak egyszeri oltásban részesültek.

Az általános iskolai tanulók az iskolákban kapják meg a védőoltást.

Várpalota I. kerületben a védőoltásokat 1958. február 17-18-ig február 21-ig bezárólag a rendelőintézet gyermekosztályán végzik el délelőtt 9 és 12 óra, délután 2 és 5 óra között az alábbi beosztásban:

Február 17-én az Állomásbarak, az 52-es emeletes épületek, Felsőmajori M-épületek, Loncosos szőlő, Osi-utí akna, Rákóczi-telep, Régi-bánya, Sallai u., Péti út, Szabó-telep.

Február 18-án 51/C épület, 53/D, 53/E épületek, Szent István u., Jókai u., XII. épületek, Kálvária, Kismező, Mátyás u., Petőfi u., Thury György tér.

Február 19-én Bokányi u., Csóbarak, Fanny-telep, Felsőmajori I., II., III., IV., V., VI. épületek, Mandulás, Magyar u., Marx u.

Február 20-án Ady-major, 51/A, 51/B épület, Árpád u., Bacsnányi u., Dankó u., Dózsa u., 53/F épület, Felsőmajori régi épület, Honvéd u., Hősök tere, Hunyadi út, Jókai út, Mártírok útja, Mészáros u., Rákóczi út, Jókai út, Szent István út, A. B. és C. épületek, Alsóinkám, Felsőinkám, Szilvásvárak, Szent Imre út, Tánácsics utca és Zichy utca.

Február 21-én pótolások lesznek.

Várpalota II. kerületben (Pétfürdőn) február 19-én és 20-án délután 2 és 4 óra között a tanácsházán lévő körzeti orvosi rendelőben lesznek megtartva a gyermekbénulás elleni védőoltások.

Várpalota III. kerületében (Inotán) február 17-én és 18-án délelőtt 9 és 12 óra között a körzeti orvosi rendelőben, délután 4 és 5 óra között a Alumíniumkohó üzemorvosi rendelőjében végzik el a gyermekbénulás elleni védőoltásokat.

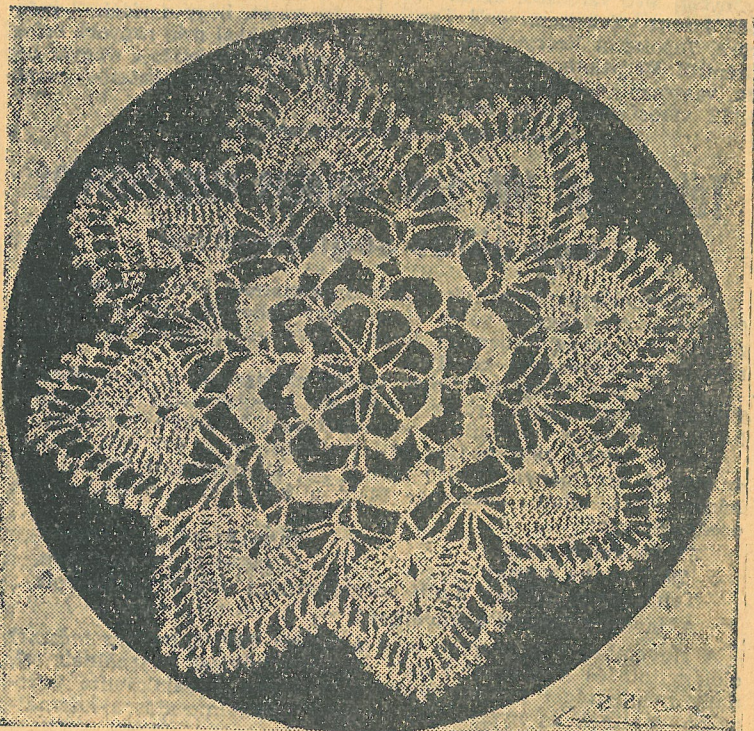
Kérjük a személyi igazolványokat és oltási lapokat a védőoltásokra elhozni.

VÁROSI TANÁCS VB.

A lottó nyerőszámai:
1, 7, 16, 41, 60

FENYŐÁG

A csillag szelcsipkéje a fenyőágra emlékeztet. Pohár alá vagy vitrine-terítőnek egyaránt alkalmas. 100-as, vagy vékonyabb fonalból 15-ös horgolóval készíthető.

1. Sor: 10 láncszemből gyűrűt készítünk. — 2. sor: 10 láncszem és 1 rövidpálca váltakozik a gyűrűben, összesen nyolcszor. — 3. sor: 5 láncszemmel elérjük az ív közepét, majd 8 láncszemet 1 rövidpálccal öltünk le minden ívbe. — 4. sor: Az ívekbe 5 rövidpálccal, háromláncszemes pikót és ismét 5 rövidpálccal horgolunk. — 5. sor: 4 láncszemet 1 egyráhajtásos pálcával ugyanoda öltünk, 15 láncszem után 2, egymástól 1 láncszemmel elválasztott, egyráhajtásos pálcát következnek az ívek közé. — 6. sor: Minden ívbe 20 egyráhajtásos pálcát horgolunk. — 7. sor: 6 láncszemet 1 egyráhajtásos pálcával visszaöltünk ugyanoda. 5 láncszem után 2, egymástól 3 láncszemmel elválasztott, egyráhajtásos pálcát következnek a pálcasor közepébe. 5 láncszem után 2, egymástól 3 láncszemmel elválasztott egyráhajtásos pálcát horgolunk a pálcasorok közé, és a mintát körbe folytatjuk. — 8. sor: 1 láncszemmel elérjük a közepet, 5 láncszem után az előző sor háromláncszemes ívébe kétszer 5, egymástól 3 láncszemmel elválasztott, egyráhajtásos pálcát horgolunk. 5 láncszemet 1 rövidpálccal az előző sor következő háromláncszemes ívébe öltünk és a mintát körbe ismételjük. — 9. sor: 5 láncszemet 1 egyráhajtásos pálcával az előző sor első pálcájába öltünk, majd a többi pálcák fölé is egyráhajtásos pálcákat horgolunk. A közepén levő ívbe 5 egyráhajtásos pálcát, 3 láncszem és ismét 5 egyráhajtásos pálcát kerül. Újabb 5 egyráhajtásos pálcát készítenek az előző sor pálcáiba, végül 5 láncszemet 1 rövidpálccal az előző sor rövidpálccájába öltünk. — 10. sor: 5 láncszem után 14 egyráhajtásos pálcát következnek úgy, hogy az előző sorra 10, az ívbe 4 pálcát kerüljön. 3 láncszem után ezt a másik oldalon is megismételjük. 5 láncszemet 1 rövidpálccal az előző sor rövidpálccájába öltünk és ismételjük a mintát. — 11. sor: 5 láncszemet 1 rövidpálccal az előző sor első pálcájába öltünk. 8 láncszemmel visszaöltünk a harmadik szembe, majd 1 láncszem és 1 egyráhajtásos pálcát következnek a második pálcába. 6 láncszemet visszaöltünk a második szembe, majd 1 láncszem 1 egyráhajtásos pálcával a második pálcába kerül. A mintát körbe ismételjük. A csúcsokon levő háromláncszemes ívbe 2 egyráhajtásos pálcát horgolunk.

Egy kislányról, aki kultúrát terjeszt...

Festő ecsetjére való kép...
Pislogó petróleumlámpa sápadt fényt vet egy kis borzas lányfejre, kezében könyv — olvas. Hangját szomjasan issza a halgatóság, fekete cigányszemek néznek messze...
A család és rokonság egyetlen olvasni tudó tagja, a III. osztályos Rafael Margit viszi el a betű szárnyán hozzátartozóit „Meseországba”, vagy vezeti a valóság és munka országába felé az újsághíreken keresztül.

Hosszú emberöltők — nagy állomása — a család életében a kis Margitka. Előtte nemzedékeken keresztül — a betű — semmit sem mondott, vagy csak félelmet váltott ki, amikor valamilyen hivatalos írás végére oda rajzolták a keresztet.

A mikor első osztályos volt és birkózott a betűk nehéz tudományával — a család tagjai vegyes érzelmekkel figyelték fáradozását, — vajon érdemes-e tanu'ni, — hisz ők sem tanultak, csak azt, amit az élet keserű tapasztalatai bélyegként hagytak vissza lelkükben. Az országút, a vándorlás, ma sok kenyér, holnap koplálás tudományát...
Második osztály — már ismerték a tankönyv méseit...
Harmadik osztály — minden nap újságot vesznek, hogy esténként a kislány szájából megismerjék a világ eseményeit.

Kicsi Margitka! Az elmúlt napokban egy szép kék melegítőt kaptál az úttörőktől jó munkáért. Boldogan simogattad és könny volt a szemédben, amikor átvetted Palotás tanítónéni úttörővezetőtől.

Megérdemelted!
Még sohasem késtél el, tanítás előtt egy fél órával ott vagy az iskolában. Jobb és baloldalon egy-egy kislány — számtanra tanítod őket. Igen jó számtanista vagy, a két kislány szívesen tanul tőled.

Igaz, hogy a füzeted sokszor nem olyan tiszta, mint kellene, de néha fekvés a földön készítet el feladatodat, vagy valamelyik fürdőszobát sohasem látott kis testvéred kezénymai látszanak rajta. Érezd meg Margitka, hogy mi szeretünk téged! Ha az arcszíned más is, mint a miénk, Te már abban a világban élsz, melyben nincsenek határok ember és ember között. Képeségeddel, szorgalmaddal felemelkedhetsz. Országunk segít — a többi tőled függ.

Viseljed egészséggel az új macskát, olvass sokat és mutassad meg az írás szépségét azoknak is, akiknek eddig semmit sem jelentett a betű, lobogtassad tovább a kultúra fényét, lángját — a szegényes kis cigánykunyhóban.

Bartos Sándor tanár.